

Gibanje MLADI RAZISKOVALCI KOROŠKE
(Področje: ETNOLOGIJA)

OBIČAJI V KRAJU JAJČARIJA

Avtorica: Natalija Triplat

Mentorica: Tanja Glasenčnik

Leto izdelave: 2023/2024

Šola: OŠ Razbor

KAZALO

KAZALO.....	2
KAZALO SLIK.....	1
POVZETEK.....	2
1. UVOD.....	1
2. TEORETIČNI DEL.....	2
3. EMPIRIČNI DEL.....	5
3. 1. MOJ DOMAČI KRAJ RAZBOR	5
3. 2. JAJČARIJA PO SLOVENIJI	6
3. 3. JAJČARIJA NA RAZBORJU	7
4. SKLEPNE UGOTOVITVE	15
5. VIRI IN LITERATURA	17

KAZALO SLIK

Slika 1: Florjančani Zgornjega Razborja prvič (Foto: arhiv florjančanov).	8
Slika 2: Florjančani Zgornjega Razborja drugič (Foto: arhiv florjančanov).	8
Slika 3: Florjančani Spodnjega Razborja prvič (Foto: arhiv florjančanov).	8
Slika 4: Florjančani Spodnjega Razborja drugič (Foto: arhiv florjančanov).	9
Slika 5: Košara z nabranimi jajci (arhiv družine Andrejc).	9
Slika 6: Na fotografiji so pripravljene šopki, jajca in vino za florjančane (arhiv družine Andrejc).....	10
Slika 7: Na fotografijah so florjančani med izdelavo križev (Foto: Arhiv florjančanov).	10
Slika 8: Florjančani med izdelovanjem križev ter izdelani križi (Foto: arhiv florjančanov).....	11
Slika 9: Na fotografijah so florjančani po opravljeni jajčariji (Foto: arhiv florjančanov).	12
Slika 10: Šnite (https://oblizniprste.si/slastne-vecerje/ocvrte-kruhove-rezine/)	13

POVZETEK

V raziskovalni nalogi smo raziskovali običaje domačega kraja. Običaji se v ustaljeni obliki ponavljajo ob določenih človekovih dejavnostih. Te so v Sloveniji različne in imajo drugačne značilnosti.

Posebej smo se osredotočili na običaj jajčarija, ki je značilna za le nekaj krajev. Četrtega maja, na predvečer godu sv. Florijana, fantje, imenovani florjančani, hodijo od hiše do hiše, kjer pojejo in v zameno dobijo jajca ter druge jedi. Žganje, ki so ga dobili, so shranili za veselico. Hkrati pri vsaki hiši izdelujejo križe iz šib, z ostanki pa zakurijo v peči. Drugi del dogajanja je veselica, kamor pridejo samo povabljeni in florjančani, ter se družijo, plešejo in jedo.

Ključne besede: običaji, jajčarija, florjančani.

SUMMARY

In the research assignment, we investigated the customs of our hometown. The custom is repeated in a fixed form during a certain human activity. These are different in Slovenia and have different characteristics.

We focused especially on the tradition of »Jajčarija«, which is typical of only a few places. On the fourth of May, on the eve of St. Floriana, the boys, called Florijans, go from house to house, where they sing and get eggs and other dishes in return. The brandy they got was saved for the celebration. In the meantime, at each house, crosses are made from bricks, and the leftovers are burned in the oven. In the second part of the event there is a celebration, where only invited guests and residents of Florjan come and socialize, dance and eat.

Key words: customs, »Jajčarija«, people from Florjan.

1. UVOD

V raziskovalni nalogi smo raziskovali običaj v našem kraju, ki mi je posebej zanimiv. Imenuje se jajčarija. Pri njej nisem nikoli sodelovala, ker sem punca. Florjančani so vedno prišli k nam zgodaj zjutraj ali pa zvečer. Takrat smo bili navadno že v postelji. Sama nisem vedela, kako poteka običaj.

Skozi raziskovalno nalogo smo želeli ugotoviti, kje vse po Sloveniji še poteka običaj jajčarija.

Glede na naša zanimanja smo si postavili raziskovalna vprašanja. Odgovore na njih smo iskali v literaturi in na spletu. Nato smo izvedli intervjuja. Dejstva in podatke, povezane z običajem, smo zajeli v raziskovalni nalogi.

2. TEORETIČNI DEL

Običaj je nekaj, kar se v ustavljeni obliki ponavlja ob določeni človekovi dejavnosti, dogajanju (SSKJ). Običaji v Sloveniji so različni, saj imajo v skoraj vsaki statistični regiji Slovenije drugačne značilnosti običajev (Bogataj, 1998). Prazniki in praznovanja so danes in včasih imela določen pomen. Nikdar v zgodovini nismo praznovali brez razloga (Ovsec, 1993, str.9).

Izbrali smo si običaj, ki je povezan z našim krajem. Najprej smo dejstva in podatke o florjanovem iskali v literaturi.

Po mnenju nekaterih narodopiscev je sv. Florijan nadomestil neko predkrščansko božanstvo, povezano z vodo in ognjem. Na Florijanovo je bilo po ljudskem izročilu ponekod prepovedano kuriti in zato kovači niso smeli kovati, oglarji ne kuhati oglja, gospodinje ne peči kruha. Drugod pa je bilo prav nasprotno. Potrebno je bilo kuriti kres ali obredno prižgati ogenj na ognjiščih v hiši. Po nekaterih koroških in štajerskih krajih je bila to naloga fantov. Na florijanovo zjutraj so morali oditi od hiše do hiše in z blagoslovljeno trsko prižgati ogenj na ognjiščih ali na štedilniku oz. v peči, za plačilo pa pobrati pripravljene darove (jajca, klobase, sadjevec) za pojedino, ki so jo pripravili pozneje.

Ponekod je bilo zvečer pred Florijanovim v navadi koledovanje fantov s posebno kolednico. Zdi se, da je to samo slovenska šega, saj temeljita raziskava o nemških kolednicah ne pozna florijanovske.

Primere florijanovskih kolednic imamo doslej iz več krajev v Slovenskih goricah, iz okolice Dramelj, s Pohorja, iz Roža in Podjune. Nekdaj je moralo biti to koledovanje bolj razširjeno, ker obstajajo podatki o njem tudi iz Radeč pri Zidanem mostu, iz Trente in celo zapis iz Vavte vasi na Dolenjskem.

Primer kolednice iz Kremberka v Slovenskih goricah:

1. Dobrovečer vam Bog daj
no ljuba Devica Marija!
2. Mi smo štirje brateci,
od svetga Florjana hlapčeci.
3. Mi smo prišli semkaj pet,

- prinesli smo vam taužent let.
4. Jutri bo veselii dan,
da sveti Florjan pride k nam.
  5. Bog nam pomaj no svet Florjan,
ki velik pomočnik je od Boga poslan.
  6. Da sveti Florjan mal pobič je bil,
se vsako je jutro zgodaj zbudil.
  7. Šel je v svojo kamrco,
vzel si je žehtar, banderico.
  8. Šel je črez to polje široko
in na to goro visoko.
  9. Pogledal je na vse strani,
če komu se kaka nesreča godi.
  10. Tam je zagledal mesto Padovo,
je silno velik ogenj zunaj bil.
  11. Tam gučijo in kričijo
no svetga Florjana v pomoč kličejo.
  12. Bog nam pomagaj no sveti Florjan,
ki velik pomočnik je od Boga poslan.
  13. To mate deklice k poneži,
ki boste ogenj v kup spravljalje.
  14. Zdaj pa ostanite v imenu Jezusa,
Marije no svetga Florjana.

(Kumer, 2006 str. 10, 11, 12, 13).

S fantovsko skupnostjo so povezane številne šege na florjanovo. Najbolj razširjena oblika so obhodi fantovske družčine po hišah, petje pesmi in zbiranje darov. Marsikje pravijo, da gredo Florjana pet ali kar florjančit. Tako med Slovenci v Podjuni na Koroškem še vedno hodijo fantje na večer pred florjanovim prepevat po vaseh. Pred durmi ali pod oknom vsake hiše zapojejo pesem in voščijo dobro leto. Po navadi jim gospodinja prinese v dar nekaj jajc in zaseke, pa tudi sladkega vinca.

Podobno vsebino ima florjevanje v Jurkloštru in okolici. V skupini fantov, ki prepevajo od hiše do hiše, ima posebno vlogo novinec, ki mu pravijo kokla. Njegova naloga je zelo pomembna, saj mora s prijaznostjo in dobrikanjem gospodinjam in dekletom

izmamiti čim več darov za skupino. Na Javorju nad Črno na Koroškem se šege v zvezi s florjanovim imenujejo jajčarija in so povezane z obhodom neporočenih fantov po hišah ter zbiranjem jajc. Ko fantje v hiši poberejo jajca, pustijo domačim povabilo na veselico - jajčarijo. Na njej kuhajo juho z jajčnimi vlivanci, pečejo kruhove šnite, nekaj jajc pa tudi prodajo, da dobijo denar za muzikante in pijačo. To so le trije primeri različnih šeg ob florjanovem (Bogataj, 1998, str. 42).

3. EMPIRIČNI DEL

Želeli smo raziskovati običaj domačega kraja in ga predstaviti drugim. Predvsem smo se osredotočili na običaj jajčarija, ki je posebnost našega kraja.

Pri raziskovalni nalogi smo si zastavili sledeče cilje:

- Želeli smo ugotoviti, kje vse po Sloveniji je potekal in še poteka običaj jajčarija.
- Želeli smo ugotoviti, kako poteka jajčarija v našem kraju.

V okviru raziskovalne naloge smo si zastavili sledeča raziskovalna vprašanja:

- Kje vse po Sloveniji je potekal in še poteka običaj jajčarija?
- Kako poteka jajčarija v našem kraju?

Pri raziskovanju smo uporabili literaturo, ki je dostopna v knjižnici in na spletu. Z očetom in dedkom smo naredila intervju. Ker nismo imeli veliko slikovnega gradiva, smo se obrnili po pomoč na prebivalce kraja, kjer smo poleg slikovnega gradiva dobili tudi posnetek pesmi, ki je značilna za običaj.

3. 1. MOJ DOMAČI KRAJ RAZBOR

Naš kraj Razbor leži na grebenu skrajnega dela Vzhodnih Karavank, ki se vleče iz Črne na Koroškem do Graške Gore in se konča v Mislinji. Razbor je na Koroškem, v mestni občini Slovenj Gradec. Njegov center je pri osnovni šoli in leži na nadmorski višini 910 m. Uršlja gora, ki je del kraja, pa leži na 1699 m nadmorske višine (Andrejc idr., 2012).

Lega Razborja (Glasenčnik, 2008, str. 9).

Ob zadnjem popisu prebivalstva v letu 2002 je bilo na Razborju 350 prebivalcev. Za kraj so značilne samotne kmetije (Andrejc idr., 2012). Samotna kmetija je domačija z v glavnem strnjenim zemljiščem v celku, ki je od drugih kmetij ločena z gozdom, pašnikom ali drugimi nepozidanimi zemljišči. Njeno gospodarjenje je organizirano izrazito individualno. Pri nas predstavljajo samotne kmetije enega izmed najbolj razširjenih tipov podeželskih naselij. Značilne so za alpski in predalpski svet (na Pohorju, v Kamniško-Savinjskih Alpah, Karavankah, v Škofjeloškem, Cerkljanskem in Polhograjskem hribovju), kjer so razpršene predvsem po prisojnih pobočjih, manj pa jih je na dnu dolin. Največ jih je nastalo v času sekundarne kolonizacije v poznem srednjem veku (Glasenčnik, 2008).

3. 2. JAJČARIJA PO SLOVENIJI

Raziskovalni smo, kje vse po Sloveniji poteka običaj jajčarija. Iz pisnih virov smo ugotovili, da je bila ta značilna za le nekaj krajev. Primere florijanovskih kolednic imamo doslej iz več krajev v Slovenskih goricah, iz okolice Dramelj, s Pohorja, iz Roža in Podjune. Kumer je zapisal, da je nekdanj moralo biti to koledovanje bolj razširjeno, ker

obstajajo podatki o njem tudi iz Radeč pri Zidanem mostu, iz Trente in celo zapis iz Vavte vasi na Dolenjskem. Bogataj pa je napisal, da je to značilno tudi za Javorje nad Črno na Koroškem ter Jurklošter z okolico. Običaj jajčarija ni omenjen v nam znanih gradivih.

Nadalje smo raziskovali ali je tam običaj še danes prisoten v teh krajih. Raziskave Kumerja in Bogataja sta namreč starejša vira. Raziskovali smo preko spleta in smo v novejših člankih našli, da je običaj še vedno značilen v Rožu, na Pohorju, v Slovenskih goricah ter na Javorju v Črni na Koroškem. Želeli smo izvedeti stanje za preteklo leto 2023. Iz ustnega vira smo izvedeli, da je običaj bil izveden v preteklem letu na Javorju. Za ostale kraje tega podatka nismo našli.

3. 3. JAJČARIJA NA RAZBORJU

Jajčarija je zanimiv običaj v našem kraju. Želeli smo več izvedeti o njem. Vsako leto se pri nas doma oglasijo florjančani in navadno takrat spim. Pri nas hodijo ponoči. Običaj je vrsto let vodil moj oče. Okoli sebe je zbral fante, ki so bili pripravljeni sodelovati.

4. maja, na predvečer godu sv. Florijana, fantje, imenovani florjančani, hodijo od hiše do hiše, kjer pojejo in v zameno dobijo jajca.

Pred pričetkom je vodja povedal nekaj o obnašanju in petju ter razdelil določena opravila. Vsak je moral imeti klobuk in žepni nož. Za nošenje nabranih jedi je bil zadolžen fant z nahrbtnikom. Najbolj zaupanja vredno delo je bilo nošenje jajc v košari.

Na spodnjih fotografijah so zbrani florjančani pred odhodom.

Slika 1: Florjančani Zgornjega Razborja prvič (Foto: arhiv florjančanov).

Slika 2: Florjančani Zgornjega Razborja drugič (Foto: arhiv florjančanov).

Slika 3: Florjančani Spodnjega Razborja prvič (Foto: arhiv florjančanov).

Slika 4: Florjančani Spodnjega Razborja drugič (Foto: arhiv florjančanov).

Slika 5: Košara z nabranimi jajci (arhiv družine Andrejč).

Najmlajša dva sta bila po navadi kurjača. Eden izmed njiju je namesto muzikanta izdeloval križe.

Vodja je določil tudi nekoga za zahvaljevanje, če tega ni sam počel. Zahteval je tudi določen red in disciplino. Za dvig »morale« se je spil kakšen liter mošta.

Potem se je začelo. Potihoma so prišli do hiše in pod oknom, kjer sta ležala gospodar in gospodinja, so zapeli eno od številnih narodnih pesmi, odvisno od stanja v hiši- če so bila pri hiši dekleta, so zapeli pesmi o dekletih, če so bili otroci pri hiši, so zapeli kakšno pesem o otrocih, če je bilo v hiši vse v redu, bolj veselo pesem, če je bilo v hiši kaj narobe, bolj žalostno. Po zapeti pesmi je gospodar odklenil vrata, prižgal luči v kuhinji in se umaknil. Najprej so poiskali pušeljce, ki so jih naredila dekleta, če so bila pri hiši. Zataknilo so si jih za klobuke. Če pri hiši ni bilo deklet, je bil pušeljc pripravljen

le za muzikanta. Šopke niso preveč skrivali. Po navadi so bili na mizi, v mizneku (predal pod kuhinjsko mizo) ali za vrati kuhinje.

Slika 6: Na fotografiji so pripravljene šopke, jajca in vino za florjančane (arhiv družine Andrejc).

V hiši so se zbrali posedli za mizo, pobrali jajca v košaro in jedi shranili v nahrbtnik. Vsak je iz šib snopa, ki je bil shranjen od cvetne nedelje, naredil križ.

Slika 7: Na fotografijah so florjančani med izdelavo križev (Foto: Arhiv florjančanov).

Slika 8: Florjančani med izdelovanjem križev ter izdelani križi (Foto: arhiv florjančanov).

Kurjača sta zakurila v peči, pospravila ostanke od izdelave križev in jih naložila na ogenj. Vmes je muzikant igral na harmoniko in so prepevali slovenske narodne pesmi.

Obvezno je bil na mizi mošt, ki ga je bilo treba popiti. Ponekod je bila postrežena tudi hrana. Žganje, ki so ga dobili, so shranili za veselico. Pred odhodom so vedno zapeli florjanovo pesem. Vodja se je medtem šel zahvaliti gospodarju in povedal, kdaj in kje bo potekala veselica.

Pesem, ki jo izvajajo pri nas, je:

*Lepi so res letni časi,
a najlepša je pomlad,
ti hojla drija drom,
ti hojla drija drom,
a najlepša je pomlad.*

*Sredi lepe te pomladi,
svet'ga je Florjana god,
ti hojla drija drom,*

*Svet'ga Florjana zato častimo
ker on je velik priprošnik
ti hojla drija drom,
ti hojla drija drom,
ker on je velik priprošnik.*

*Zato ga tudi vi častite,
in darujte mu za god
ti hojla drija drom,*

*ti hojla drija drom,
svet'ga je Florjana god.*

*Na svetega Florijana god,
šli smo fantje na to pot,
ti hojla drija drom,
ti hojla drija drom,
šli smo fantje na to pot.*

*ti hojla drija drom,
in daruje mu za god.*

*Mi ga bomo pa prosili,
da vas obvarje vseh nezugod,
ti hojla drija drom,
ti hojla drija drom,
da vas obvarje vseh nezugod.*

Slika 9: Na fotografijah so florjančani po opravljeni jajčariji (Foto: arhiv florjančanov).

Na fotografijah so florjančani po opravljeni jajčariji. Na klobukih imajo pušeljce.

Drugi del tega dogajanja je bila veselica, prav tako imenovana jajčarija, ki je večinoma potekala ob sobotah zvečer. Tja so lahko prišli le krajani, ki so bili povabljeni in florjančani (Andrejc idr., 2020).

Slika: Na fotografiji so florjančani, ki na veselici pojejo florjanovo pesem.

Na veselici so se najprej jedle samo šnite. To je kos belega kruha, ki se namoči v jajca in se ocvre, kasneje pa so na mizo prišli tudi narezani suhomesni izdelki, narezana jajca ter pivo in sok (Andrejc idr., 2012).

Recept za šnite:

Jajca žvrkljamo in vanj namočimo rezine kruha ter jih nato ocvremo.

Slika 10: Šnite (<https://oblizniprste.si/slastne-vecerje/ocvrte-kruhove-rezine/>)

Na veselici so godci in muzikanti morali ostati do jutra (Andrejc idr., 2012).

Obvezna plesa na veselici sta bila povštertanc in ples z metlo.

Povštertanc je etnološki ples, pri katerem si plesalec izbere soplesalca s poklekom na blazino, ki jo položi predenj (SSKJ).

Ples z metlo je ples, pri katerem moški in ženske plešejo v parih, eden pa pleše z metlo. Ko jo vrže na tla, se pari hitro zamenjajo. Tisti, ki ostane brez soplesalca, pleše z metlo. Postopek se ponavlja.

4. SKLEPNE UGOTOVITVE

V okviru raziskovalne naloge smo si zastavili sledeča raziskovalna vprašanja:

- Kje vse po Sloveniji je potekal in še poteka običaj jajčarija?
- Kako poteka jajčarija v našem kraju?

Ugotovitve raziskovanja, kje vse po Sloveniji poteka običaj jajčarija, so takšne, da je ta bila značilna za le nekaj krajev. Primere florijanovskih kolednic imamo doslej iz več krajev v Slovenskih goricah, iz okolice Dramelj, s Pohorja, iz Roža in Podjune. Kumer je zapisal, da je nekdam moralo biti to koledovanje bolj razširjeno, ker obstajajo podatki o njem tudi iz Radeč pri Zidanem mostu, iz Trente in celo zapis iz Vavte vasi na Dolenjskem. Bogataj pa je napisal, da je to značilno tudi za Javorje nad Črno na Koroškem ter za Jurklošter z okolico. Želeli smo izvedeti stanje za preteklo leto 2023. Iz ustnega vira smo izvedeli, da je običaj potekal na Javorju. Za ostale kraje tega podatka nismo našli. Menimo, da v preteklem letu jajčarija ni bila izvedena drugje ali pa nihče o tem ni napisal prispevka oz. na spletu in v virih omenil izvedeni običaj. Jajčarija, ki poteka na Razborju, ni bila omenjena v nobenem pisnem viru in niti v prispevku na spletu. Menimo, da je naš kraj manj znan, zato verjetno še ni kdo pisal o jajčariji, ki poteka v našem kraju.

Skozi raziskavo smo ugotovili, da je jajčarija potekala približno deset do dvanajst ur na predvečer sv. Florijana, ki je zavetnik ognja. Najprej so se florjančani oz. neporočeni fantje iz kmetij v kraju zbrali, nato je vodja določil dela posameznika. Pogovarjali smo se z očetom in dedanom, ki sta bila nekaj let tudi vodji. Florjančani so se nato razdelili v dve skupini; eni so prehodili Zgornji Razbor in Suhi dol, drugi pa so obiskali Spodnji Razbor, šli mimo kmetije Podvajšek vse do Velunje. Včasih so vse obhodili peš, danes se od kmetije do kmetije vozijo v kombiju ali v avtomobilu.

Ko so prišli florjančani do hiše, so zapeli narodno pesem, nato jih je gospodar spustil v hišo. Ker hodijo večinoma ponoči, pred spanjem gospodar pusti odklenjeno hišo, sam pa gre spat. Nato so si vzeli pripravljene pušeljce in ponujene darove (jajca, suhomesni izdelki, žganje in kakšna druga pijača). Pušeljce, ki si jih zataknejo za klobuk, so morale narediti neporočene punce pri hišah. Kurjača prižgeta v peči.

Florjančani so se lotili izdelovanja križev, medtem pa muzikant igra pesmi. Po pravilih naj bi naredil vsak en križ. Nato so jih skrili ali pa kam zataknil v kuhinji. Med izdelavo križev so peli pesmi, pili in jedli dobrote, ki so jih dobili pri hiši. Ob odhodu so zapeli florjanovo pesem, le vodja se je šel zahvaliti gospodarju in povedal, kdaj in kje bo potekala veselica.

Drugi del dogajanja je bila veselica, katere so se lahko udeležili le povabljeni in florjančani. Povabljeni so bili tisti, kjer so florjančani dobili darove. Veselice so naredili, kjer je bilo veliko prostora. Bila je tudi pri Grobelniku, kjer je bil doma deda. Najprej so se jedle šnite in drugi nabrani darovi. Kasneje so florjančani zapeli florjanovo pesem.

Okoli polnoči so zbirali denar za muzikante. Fant ali dekle, ki je dobilo povšter (blazino), si je moralo poiskati par. Nato sta morala poklekniti na povšter, se poljubiti in zaplesati en ples. Moški so morali nato dati denar za muzikante. Drugi ples je bil ples z metlo pri katerem je moral z metlo plesati tisti, ki ni imel para. Pari so se menjali, ko je plesalec z metlo vrgel metlo na tla. Na veselici so ljudje ostajali do jutranjih ur.

Med intervjuvanjem smo vprašali tudi za štorije, ki so se pripetile med jajčarijo. Moj oče je rekel, da so enkrat enega pozabili pri hiši, zato so se morali vrniti ponj. Zgodilo se je tudi, da so jim celo skrili jajca, ki so jih imeli v prtljažniku. Ko so se vrnili do avtomobilov, je bil prtljažnik prazen, a so jim potem jajca vrnili. Deda je povedal, da se spomni, ko so šli od Zgornjega Kotnika proti Križanu, da mu je ušel hlebec kruha iz rok. Nikdar več ga ni videl, ker se je skotalil v dolino.

Skozi raziskovanje smo izvedeli veliko več o običaju našega kraja, o jajčariji.

5. VIRI IN LITERATURA

- Andrejc, J. idr. (2020) Tu smo doma. Razbor: Kulturno društvo.
- Bogataj, J. (1998). Smo kaj šegavi? Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika, www.fran.si, dostop 15. 2. 2024.
- Glasenčnik, A. (2008). Geografija samotnih kmetij na Razborju. Diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, oddelek za geografijo.
- Kumer, Z. (2006). Od florjanovega do velikega šmarna. Celje: Mohorjeva družba.
- Ovsec, D. (1993). Velika knjiga o praznikih: praznovanja na slovenskem in po svetu. Ljubljana: Domus.